

A ת"ס

Intro

Today we will learn בע"ה מ' of נדריים of מסכת נדרים.
Some of the topics we will learn about include.

A continuation of the Mitzvah of ביקור חולים

כל מי שאין מבקר חולים
כאילו שופך דמים
One who does NOT visit the sick is considered as if he
killed them.

כל המבקר את החולה
גורם לו שיחיה
One who visits the sick causes him to live;
כל שאינו מבקר את החולה
גורם לו שימות
A person that does NOT visit the sick causes him to die

A

ביקור חולים

כל מי שאין מבקר חולים
כאילו שופך דמים

כל המבקר את החולה
גורם לו שיחיה
וכל שאינו מבקר את החולה
גורם לו שימות

B

כל המבקר את החולה
ניצול מדינה של גיהנם
A person that visits the sick will be saved from גיהנם

הקב"ה זן את החולה
Hashem nourishes the sick

השכינה שרויה למעלה ממטתו של חולה
The שכינה rests above the חולה's bed.

B

כל המבקר את החולה
ניצול מדינה של גיהנם

הקב"ה זן את החולה

השכינה שרויה
למעלה ממטתו של חולה

G The Machlokes רב ושמואל whether

נהרא מכיפיה מתברין
 A river expands through its source of מעין, underground springs;
 OR through גוטפין, rainwater;
 And the distinction regarding בזוחלין, טבילה, if one may immerse in a river that flows

למחלוקת שמואל's contradicting statement that.
 אין המים מטהרין בזוחלין
 אלא פרת ביומי תשרי בלבד

Some of the terms and concepts we will learn about include

מעין מטהר
 בזוחלין ובאשבורן
 A pool whose water stems from an underground spring can purify a טמא when, it is זוחל, flowing, and when it is באשבורן, motionless.

However,
 מקוה אינו מטהר בזוחלין
 אבל מטהר באשבורן
 A pool whose water stems from גוטפין, rainwater, CANNOT purify when it is זוחל. It can only purify when it is באשבורן.

Because the Pasuk states
 אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור
 Both a מעין and a מקוה purify in which the נטבל becomes טהור. However, the word אך excludes, and teaches that only

מעין מטהר בזוחלין
 However
 מקוה אינו מטהר בזוחלין

Therefore
 מעין שרבו גוטפין
 אינו מטהר בזוחלין
 If a river or stream swells greatly, in which the majority now consists of rainwater, it is then considered a מקוה, in which it CANNOT purify when it is זוחל, only באשבורן.

However
 לא רבו גוטפין
 מטהר בזוחלין
 If the majority is still מעין, מי, it is still considered a מעין, in which it CAN purify even when it is זוחל.

1 So let's review ...

The Gemara in the previous Daf discusses the Mitzvah of ביקור חולים.

The Gemara continues with an incident:

מעשה בתלמיד אחד מתלמידי רבי עקיבא שחלה לא נכנסו חכמים לבקרו ונכנס רבי עקיבא לבקרו ובשביל שכיבדו וריבצו לפניו חיה א"ל רבי החייתני

One of Rebbe Akiva's students became sick and no one visited him with the exception of רבי עקיבא who tended to his needs. Upon recovering he stated, "Rebbe, you kept me alive." As a result of this incident;

יצא רבי עקיבא ודרש כל מי שאין מבקר חולים כאילו שופך דמים

Rebbe Akiva said that one who does NOT visit the sick, is considered as if he killed them.

רב דימי אמר says רב דימי אמר גורם לו שיחיה

A person that visits the sick, causes him to live, because מבקש עליו רחמים שיחיה The visitor Davens for his recovery.

וכל שאינו מבקר את החולה גורם לו שימות

A person that does NOT visit the sick, causes him to die, because

אין מבקש עליו רחמים לא שיחיה ולא שימות

He does not Daven for his recovery, nor does he Daven for his death either.

As the Ran explains

פעמים שצריך לבקש רחמים על החולה שימות כגון שמצטער הרבה וא"א לו לחיות

There are times when one should Daven that the חולה should die, because his illness is very painful, and he CANNOT live this way.

=====

1

ביקור חולים

מעשה בתלמיד אחד מתלמידי רבי עקיבא שחלה לא נכנסו חכמים לבקרו ונכנס רבי עקיבא לבקרו ובשביל שכיבדו וריבצו לפניו חיה א"ל רבי החייתני

יצא רבי עקיבא ודרש כל מי שאין מבקר חולים כאילו שופך דמים

רב דימי אמר says

וכל שאינו מבקר את החולה גורם לו שימות

Because

אין מבקש עליו רחמים לא שיחיה ולא שימות

פעמים שצריך לבקש רחמים על החולה שימות כגון שמצטער הרבה וא"א לו לחיות

כל המבקר את החולה גורם לו שיחיה

Because

מבקש עליו רחמים שיחיה

2

says
 כל המבקר את החולה
 ניצול מדינה של גיהנם
 A person that visits the sick will be saved from גיהנם,
 because the Pasuk states
 אשרי משכיל אל דל
 'ביום רעה ימלטהו ה' וגו'

אין דל
 אלא חולה
 The word דל, destitute, refers to a חולה. As we see in one
 Pasuk that refers to a חולה
 מדלה יבצעני
 And in another Pasuk that refers to a חולה
 'מדוע אתה ככה דל בן המלך בבקר בבקר וגו'
 And
 אין רעה
 אלא גיהנם
 The word רעה refers to גיהנם. As the Pasuk states;
 כל פעל י"י למענהו וגם רשע ליום רעה

ואם ביקר מזה שכרו
 בעוה"ז
 And a person that visits the sick is also rewarded in this
 world; as the Pasuk continues
 י"י ישמרהו ויחייהו ואושר בארץ ואל תתנהו בנפש אויביו

י"י ישמרהו
 מיצר הרע
 He is protected from the Yetzer Horo'ah
 ויחייהו
 מן היסורין
 He is spared from suffering
 ואושר בארץ
 שיהו הכל מתכבדין בו
 Everyone will feel honored through him
 ואל תתנהו בנפש אויביו
 שיזדמנו לו רעים
 כנעמן שריפו את צרעתו
 He will merit friends like those of נעמן who healed his
 leprosy.
 ואל יזדמנו לו רעים
 כרחבעם שחילקו את מלכותו
 And he will be spared friends like those of רחבעם who
 divided his kingdom.
 =====

2

says
**כל המבקר את החולה
 ניצול מדינה של גיהנם**

אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' וגו'

אין דל
 אלא חולה

אין כף
 אלא חולב

מדלה יבצעני
 מדוע אתה ככה
 דל בן המלך
 בבקר בבקר וגו'

כל פעל ה' למענהו
 וגם רשע ליום רעה

**ואם ביקר
 מה שכרו בעוה"ז?**

ה' ישמרהו ויחייהו ואושר בארץ ואל תתנהו בנפש אויביו

מיצר הרע
 מן היסורין
 מן היסורין
 מיצר הרע
 מן היסורין
 מיצר הרע
 מן היסורין

3 רב שישא בריה דרב אידי says
לא ליסעוד איניש קצירא
לא בתלת שעי קדמייתא
A person should NOT visit the sick, during the initial
three hours of the day, because
רווחא דעתיה
The חולה's appearance looks good, and the visitor will
assume that there is NO need to Daven for him.

And he should NOT visit
בתלת שעי בתרייתא דיומא
During the final three hours of the day, because
תקיף חולשיה
The חולה's appearance looks bad, and the visitor will
assume that there is NO use of Davening for him.
=====

3 רב שישא בריה דרב אידי says
לא ליסעוד איניש קצירא
לא בתלת שעי קדמייתא

רווחא דעתיה
Because
The חולה's appearance looks good
and the visitor will assume
that there is no need to Daven for him

And he should NOT visit
בתלת שעי בתרייתא דיומא

תקיף חולשיה
Because
The חולה's appearance looks bad,
and the visitor will assume
that there is no use of Davening for him

4 רבין אמר רב says
מניין שהקב"ה זן את החולה
Hashem nourishes the sick; as the Pasuk states
'י' יסעדנו על ערש דוי וגו'

And רבין אמר רב says
מניין שהשכינה שרויה למעלה ממתתו של חולה
The שכינה rests above the חולה's bed.
שנאמר י' יסעדנו על ערש דוי
=====

4 רבין אמר רב says
מניין שהקב"ה זן את החולה?

ה' יסעדנו על ערש דוי וגו'

רבין אמר רב says
מניין שהשכינה שרויה
למעלה ממתתו של חולה?

ה' יסעדנו על ערש דוי

5 The Gemara cites another Halachah of

רבין אמר רב
 מטרא במערבא
 סהדא רבה פרת
 רב says that when the waters of פרת, a river in Bavel, swell
 without rain, it indicates that it rained in Eretz Yisroel,
 because

נהרא ממי גשמים מיברך
 A river only expands through נוטפין rainwater, and the פרת
 expanded from the rainwater of Eretz Yisroel.

As the Ran explains, the above has Halachic relevance
 regarding טבילה, in which

נהר שגדל הרבה
 אינו מטהר בזוחלין
 A river that swelled a lot, does NOT purify while it is זוחל,
 flowing, because

חיישינן שמא רבו נוטפין על הזוחלין
 There is a possibility that the majority now consists of
 rainwater which does NOT purify בזחילה, only באשבורן,
 standing water.

ופליגא דשמואל
 דאמר שמואל

נהרא מכיפיה מתברין
 A river primarily expands from
 underground springs. As the Ran explains; even though
 כשהגשמים יורדין נהרות מתרבים

The rivers apparently swell after rain. However,
 טפח יורד מלמעלה
 טפחיים עולה מן התהום

When the river rises one טפח due to rain, it rises two
 טפחיים from underground waters. Therefore, regarding
 טבילה;

נהר שגדל הרבה
 מטהר בזוחלין

A river that swelled a lot DOES purify while it is זוחל,
 because

ליכא חשש
 דלעולם זוחלין רבין

There is NO possibility that the majority now consists of
 מי מעין, because the majority is always מי גשמים.

5

רבין אמר רב
מטרא במערבא
סהדא רבה פרת

When the waters of פרת
 swell without rain
 it indicates that it rained
 in Eretz Yisroel

ופליגא דשמואל
 דאמר שמואל
נהרא מכיפיה
מתברין

נהרא ממי גשמים
 מיברך

נהר שגדל הרבה
 מטהר בזוחלין
 איכא חשש
 דלעולם זוחלין רבין

נהר שגדל הרבה
 אינו מטהר בזוחלין
 חיישינן שמא רבו נוטפין
 על הזוחלין

RAINWATER:

 בזחילה
 Flowing
 water

 באשבורן
 Standing
 water

6 The Gemara cites a contradicting statement of שמואל that holds

נהרא כמי גשמים מיברך
In which שמואל says
אין המים מטהרין בזוחלין
אלא פרת ביומי תשרי בלבד

As the Ran explains,
נהר שמימיו ידועים
מטהר בזוחלין

A river whose water-level is stable, CAN purify בזחילה
when it did NOT rain, because there is NO concern for
שמה ירבו נוטפין על הזוחלין

When the river remains at its set water-level

However

נהר שמימיו מכזבין
אינו מטהר בזוחלין

A river whose water level is NOT stable, CANNOT
purify בזחילה even when it did NOT rain, because there is
always a concern for

שמה ירבו נוטפין על הזוחלין

Because the river does NOT have a set water-level

Therefore regarding a river that is ידועים;
בבקי

לעולם מטהר בזוחלין

When one is proficient in the river's water-level, it can
purify בזחילה at any time, because

ליכא חשש

However

מן הסתם
אינו מטהר בזוחלין

When one is NOT בקי in the river's water-level, it
CANNOT purify בזחילה at any time, because

חיישינן שמה רבו נוטפין על הזוחלין

Therefore, שמואל says that פרת as well as other rivers that
are מן הסתם CAN purify בזחילה even during
the month of Tishrei, because, as the Ran explains
לפי שאינו עת גשמים

It does NOT rain during this time, in which we can
assume that the river remains at its set water-level.

However, פרת CANNOT purify בזחילה in a case of מן הסתם
during the other months, because

עת גשמים הם

It DOES rain during these times, in which

חיישינן שמה ירבו נוטפין על הזוחלין

We CANNOT assume that the river remains at its set
water-level.

6 The Gemara cites a contradicting statement
of שמואל that holds:

נהרא מכיפיה
מתברין

שמואל

אין המים מטהרין בזוחלין
אלא פרת ביומי תשרי בלבד

As the Ran explains...

נהר שמימיו מכזבין
אינו מטהר בזוחלין
There is concern for
שמה ירבו נוטפין על הזוחלין

נהר שמימיו ידועים
מטהר בזוחלין
No concern for
שמה ירבו נוטפין על הזוחלין

מן הסתם
אינו מטהר בזוחלין

בבקי
לעולם מטהר בזוחלין

Other Months
Cannot purify
בזחילה

חיישינן שמה ירבו נוטפין
על הזוחלין

תשרי
Can purify
בזחילה

אפי' לאינו עת גשמים

7 The Gemara concludes that אבוא דשמואל
 עבד להון מקוואות לבנתיה ביומי ניסן
 שמואל's father prepared מקוואות for his daughter's during
 the month of Nisan, and he did NOT let them immerse in
 the river, because
 עת גשמים הוא
 In which there is a concern for
 שמא רבו הנוטפין על הזוחלין

However
 ומפצי ביומי תשרי
 He DID let them immerse in the river during Tishrei,
 לפי שאינו עת גשמים
 When there is NO concern for
 שמא רבו הנוטפין על הזוחלין

However he placed mats on the river bottom, because, as
 the Ran explains
 משום טיט דלא להוי חציצה
 To prevent a חציצה on their feet from the mud
 OR
 The Ran says that he surrounded them with mats
 משום צניעותא בעלמא
 To seclude them from being seen

7

◆

אבוא דשמואל...

<p>ומפצי ביומי תשרי</p> <p>▼</p> <p>He DID let them immerse in the river</p> <p>▼</p> <p><i>אפי לאינו צת גשמים</i> NO concern for שמא רבו הנוטפין על הזוחלין</p>	<p>עבד להון מקוואות לבנתיה ביומי ניסן</p> <p>▼</p> <p>He did not let them immerse in the river</p> <p>▼</p> <p><i>צת גשמים הוא</i> There is concern for שמא רבו הנוטפין על הזוחלין</p>
--	--

↪

**However he placed mats
on the river bottom**

משום טיט דלא להוי חציצה

— OR —

**He surrounded them
with mats**

משום צניעותא בעלמא